

Желюк Л. О.,
к.е.н., доцент кафедри обліку в бюджетній та соціальній сфері
Сисюк С. В.,
к.е.н., доцент кафедри обліку в бюджетній та соціальній сфері,
Тернопільський національний економічний університет

МОДЕРНІЗАЦІЯ ІНСТРУМЕНТАРІЮ ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ АДМІНІСТРАТИВНИХ СИСТЕМ

Адміністративна система в управлінні будь-якої організації створена для збору, аналізу й опрацювання інформації для отримання максимального кінцевого результату при існуючій ресурсній базі. Аналізуючи адміністративну систему управління в державних установах та організаціях, необхідно виділяти вимоги, котрі іманентні системам управління, за якими можна оцінювати ступінь їх організованості. Для оцінювання результативності й ефективності роботи такої системи необхідно активізувати інструментарій адміністративного аудиту, який у практиці адміністративного менеджменту розвинутих країн світу використовується як універсальний засіб оцінювання результативності внутріорганізаційного менеджменту; економічної, соціальної, маркетингової ефективності прийняття управлінських рішень; дієвості стилів керівництва; внутріорганізаційної системи контролю та звітності; результативності використання фінансових, кадрових, організаційних, інформаційних, комунікаційних ресурсів організації в процесі досягнення поставлених на неї цілей.

Наукові засади аудиту адміністративної системи базуються на класичному, поведінковому, кількісному підходах організації адміністративного менеджменту. При цьому класичний підхід менеджменту включає дві школи: а) школу наукового управління; б) адміністративну школу (класичну теорію організації). Поведінковий підхід менеджменту визнає значення людського фактора в управлінні і включає в себе дві школи: а) школу людських відносин; б) школу організаційної поведінки. Методичні засади аудиту адміністративної діяльності відрізняються від методологічного забезпечення фінансового аудиту. На відміну від фінансового аудиту правильності та відповідності, який асоціюється з підзвітністю та відповідальністю, при організації аудиту адміністративної діяльності не застосовують спрощені та формалізовані методи. Ця дослідницька робота вимагає особливих здібностей аналітичного і логічного мислення, а також здатності орієнтуватись у ризикових ситуаціях з великим ступенем невизначеності. Тому аудит управлінських систем з прикладної точки зору має підтверджувальну, системно-орієнтовану, ризико-орієнтовану форми.

Незважаючи на прийняту в 2011 році постанову КМУ «Про порядок утворення структурних підрозділів внутрішнього аудиту та проведення такого аудиту в міністерствах, інших центральних органах виконавчої влади, їх територіальних органах та бюджетних установах, які належать до сфери управління міністерств, інших центральних органів виконавчої влади» [1], організаційно-методичне забезпечення процедур внутрішнього аудиту адміністративних систем є невідпрацьованим, відсутні уніфіковані стандарти щодо організації та проведення такого аудиту. Внаслідок цього виникають певні упущення в оцінюванні ефективності роботи адміністративних систем управління, серед яких варто виокремити: недостатню прозорість використання державних коштів при проведенні тендерних процедур, моніторингу цін при закупівлі матеріальних цінностей, товарів, робіт і послуг; відсутність в аудиті кадрового забезпечення оцінювання ефективності комплексу антикорупційних заходів щодо попередження зловживань посадовими особами при оформленні ліцензій, дозволів, наданні суб'єктам підприємницької діяльності та громадянам реєстраційних документів, довідок та інших послуг, недопущення випадків хабарництва та корисливих правопорушень в роботі підлеглих, усунення корупційних ризиків у службовій діяльності; недостатньо дієву оцінку якості надання послуг відповідно до міжнародних стандартів якості ISO 9000:2000.

Важливою складовою оцінки ефективності роботи адміністративної системи організації є використання нею ресурсів. Як правило, в більшості бюджетних установ спостерігається такі недоліки у використанні ресурсів: 1) інформаційних технологій (ІТ) – відсутність стратегічних та тактичних планів розвитку і впровадження ІТ, стандартів, які б визначали якість інформаційно-консультативних послуг, використання значної кількості програмних продуктів в процесі обробки і передачі галузевої (функціональної, статистичної, фінансової, економічної та іншої) інформації; 2) у використанні фінансових ресурсів – не розроблено заходів з мінімізації ризиків, що призводить до непередбачених витрат бюджетних коштів; 3) у використанні кадрових ресурсів – висока плинність кадрів. Особливе важливе значення для роботи адміністративної системи є прийняття рішень у сфері матеріально-технічного забезпечення. Для їх впорядкування пропонуємо для підтримки організації й здійснення процедур закупівлі товарів, робіт та послуг за державні кошти розробку ефективних систем оцінки потреб і пріоритетів, а також прийняття рішень стосовно бюджетних асигнувань на закупівельні цілі; поширення кола постачальників за рахунок більш активного розповсюдження інформації й підвищення оперативності та прозорості процесу закупівель; створення системи попереднього та підсумкового аналізу закупівельних операцій, виплат та ін.

Модернізація діючих форм аудиту адміністративної системи організації повинна передбачати використання керівництвом установи результатів

аудиту зовнішніх і внутрішніх комунікацій. Методологія такого аудиту повинна включати [2]: аналіз структури та типу управління організації (визначення стилю управління та комунікаційної політики, оцінку величини та розгалуженості структури, визначення цілей і цінностей, декларованих керівництвом); збір інформаційних матеріалів; ведення комунікаційного щоденника; аналіз отриманої інформації: контент-аналіз текстових матеріалів; аналіз результатів інформаційних потреб працівників тощо.

Література:

1. Постанова КМУ «Про порядок утворення структурних підрозділів внутрішнього аудиту та проведення такого аудиту в міністерствах, інших центральних органах виконавчої влади» від 28 вересня 2011 р. № 1001 – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua/laws/show/1001-2011-п.

2. Кочинев Ю.Ю. Аудит организаций различных видов деятельности/ Ю.Ю.Кочинев. – Спб: Издательство: Питер, Серия: Бухгалтеру и аудитору. 2010. – 288с.

УДК 658.14.17

Жукевич С.М.,

к.е.н., доцент кафедри обліку в бюджетній та соціальній сфері,
Тернопільський національний економічний університет

АНАЛІТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ОБОРОТНИМ КАПІТАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА

Економічні перетворення, які здійснюються в Україні, потребують удосконалення управління оборотним капіталом підприємства. Фінансова діяльність підприємства тісно пов'язана з формуванням і використанням оборотного капіталу. Йому належить особливе місце у структурі капіталу підприємства і від якості управління залежить безперервність процесу виробництва та реалізації продукції, ліквідність підприємства, його платоспроможність і рентабельність. Крім того, оборотний капітал бере безпосередню участь у створенні нової вартості, функціонуючи в процесі кругообороту всього капіталу. Оборотний капітал обертається швидше, ніж основний. Тому зі збільшенням частки оборотного капіталу в загальній сумі авансованого капіталу час обороту всього капіталу скорочується, а отже, уможлиблюється зростання нової вартості, тобто прибутку Відтак, управління ним має актуальне значення для поліпшення чи стабілізації фінансового стану підприємства.

Оборотний капітал - це сукупність майнових цінностей підприємства, що